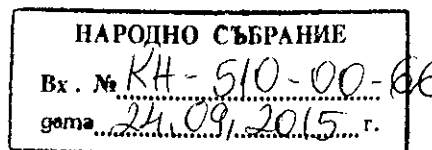

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ
"Св. Кл. Охридски"
1504, София
бул. "Цар Освободител" № 15
тел: 93 08 200
факс: 946 02 55

SOFIA UNIVERSITY
"St. KLIMENT OHRIDSKI"
Sofia, Bulgaria
blvd. "Tzar Osvoboditel" 15
Tel. +359 2 846 71 38; +359 2 93 08 364
Fax: +359 2 946 02 55

ДО
ГОСПОЖА МИЛЕНА ДАМЯНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
В 43-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Относно: Законопроект за допълнение и изменение на Закона за висшето образование, внесен от н. п. Румен Гечев и група народни представители

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ДАМЯНОВА,

Във връзка с внесения от н. п. Румен Гечев и група народни представители Законопроект за допълнение и изменение на Закона за висшето образование изразяваме следното становище:

1. Предложените в чл. 26б изменения и допълнения относно статута и устройството на института са излишно детайлизирани на едно от многото университетски звена. Идеята определени преподаватели да се освобождават от учебна дейност за срок до пет години ще затрудни университетите финансово, като не е ясно защо такова право не се дава и на преподаватели, заети с изследователска дейност извън това звено.

2. Формулировката на текста на предложената нова ал. 3 на чл. 43 „Обучение за повишаване на квалификацията може да се осъществява в Центрове за повишаване на квалификацията“ е неясна и не позволява да се разбере целта на вносителите. Ако целта е да се даде възможност обучението да се осъществява в такива центрове, то това е възможно и сега. В случай че идеята е обучението да се осъществява единствено в такива центрове, то това е ненужно ограничение, което противоречи на сегашната практика и на действащата нормативна уредба, съгласно която например обучението за повишаване на квалификацията на учителите се осъществява в департаменти.

3. Не е ясно защо се предлага текстът на новата ал. 6 на чл. 68, съгласно който висшите училища могат да приемат за студенти и ученици от 10 и 11 клас – лауреати на национални и международни олимпиади, без конкурсен изпит. Приемът без конкурсен изпит за тази категория кандидати е регламентиран и сега в ал. 5 на същия член. Новото в предложението е единствено приемането да става след 10 и 11 клас, което е ненужно и ни се струва узаконяване на съществуващата практика в един конкретен университет.

4. Категорично се противопоставяме на предложението в чл. 95, ал. 3 максималният размер на таксите за обучение да се намали от две трети на една трета от нормативите по чл. 91, ал. 2, т. 1. Това предложение е внасяно и друг път и беше отхвърлено поради това, че двойното намаляване на таксите ще доведе до финансов колапс на и без това затруднените финансово ВУ. Законопроектът прави опит да компенсира финансовите загуби с гарантирането на базови заплати, регламентирани с чл. 91, ал. 1, т. 3 и чл. 92, ал. 1, но няма съмнение, че това предложение няма да се приеме поради сериозния финансов ресурс, който изисква, и така намалението на таксите ще остане за сметка на висшите училища.

5. Особено неприемливи са всички текстове, свързани със създаване на центрове за върхови постижения. Съгласно ал. 1 на новия чл. 64а такива центрове могат да се създават от ВУ с оценка 9 от институционалната акредитация. Като оставим настрана формулировката, която на практика забранява създаването на центрове от ВУ с оценка 10, самата идея всички ВУ с оценка не по-ниска от 9 да разкриват центрове обезценява замисъла за научни центрове, които да се стремят към наистина върхови постижения. В момента с оценка над 9 са повече от половината ВУ, докато според Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ ще бъдат разкрити не повече от четири центъра за върхови постижения в цялата страна.

В ал. 4 на новия член 64а вносителите дори предлагат многобройните новосъздадени центрове да не могат да се закрият, ако оценката им не падне под 5. Ал. 5 обвързва статута на изследователски университет с наличието на център за върхови постижения. Не е задължително всеки изследователски университет да има център, още повече, че центрoвете за върхови постижения ще обединяват повече от една институции.

Самата идея центрoвете за върхови постижения да се оценяват от НАОА е в противоречие с оперативната програма. Параграф 10 от заключителните разпоредби пък предлага НАОА да разработи методика за оценка на научната дейност на ВУ в срок от една година, а съгласно мотивите на законопроекта подборът на изследователските университети следва да стане в следващите три години. Създава се впечатлението, че законопроектът се стреми да забави във времето както разкриването на центрoвете за върхови постижения, така и даването на статут на изследователски университет.

В заключение изразяваме становище, че посочените текстове на законопроекта ще повлияят негативно на развитието на висшето образование и на науката, поради което не следва да бъдат приемани.

ПРОФ. ДИН ИВАН ИЛЧЕВ
РЕКТОР